

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2021 r.

Pozycja 84

POSTANOWIENIE

z dnia 24 lutego 2021 r.

Sygn. akt Ts 184/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz – sprawozdawca
Piotr Pszczołkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględniać zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 grudnia 2018 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.), art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: u.p.g.s.p.) oraz art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1265, ze zm.; dalej: u.p.g.r.p.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 7 oraz art. 2 i art. 7 Konstytucji. Skarżący zakwestionował także zgodność art. 29 k.p.c. w zakresie, w jakim „wyłącznym do rozpoznania powództwa jest Sąd z którego działaniem wiąże się powództwo” z art. 45 ust. 1 Konstytucji, jak również art. 804 k.p.c. w zakresie, w jakim „nie obejmuje organów sądowych badających obowiązek objęty tytułem wykonawczym w toku kontroli czynności komornika” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany „Art. 244 § 1 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego, Art. 15 ust. 3 Ustawy z 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz Art. 33 ust. 2 Ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne (...) z prawem do rzetelnej procedury sądowej oraz zasadami demokratycznego państwa prawnego i działaniem przez organy publiczne wyłącznie w granicach prawa i na jego podstawie”. Kwestionując art. 804 k.p.c. skarżący podniósł, że

ograniczenie zakazu badania treści tytułu wykonawczego jedynie do organu egzekucyjnego jest naruszeniem zasady demokratycznego państwa prawa, a w szczególności naruszeniem prawa skarżącego określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Natomiast art. 29 k.p.c. zarzucono naruszenie prawa do rzetelnego procesu oraz zasad państwa prawa

2. Postanowieniem z 22 września 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 29 września 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej wskazując, że nie spełnia ona warunków określonych w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Skarżący nie określił, który z zakwestionowanych w skardze przepisów i w jakim zakresie był podstawą prawną wyroku z 18 października 2018 r., a który postanowienia z 22 listopada 2018 r. Nie wyjaśnił również, w którym z orzeczeń doszło do naruszenia jego wolności i praw wskazanych w skardze. W związku z tym nie uprawdopodobnił, iż w sprawie, której dotyczy skarga – w wyniku wydania orzeczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji – doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych. Skarżący nie usunął także jednego z braków formalnych skargi, ponieważ nie przesłał odpisu albo kopii poświadczoną za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 22 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]). Trybunał wskazał również, że zakwestionowany w skardze art. 804 k.p.c. nie był podstawą żadnego z orzeczeń wydanych w sprawie, w związku z którą została wniesiona skarga. Skarżący nie uprawdopodobnił także, że w zakresie w jakim przedmiotem skargi uczynił art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 u.p.g.s.p. i art. 33 ust. 2 u.p.g.r.p., doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych. Twierdzenia, iż pełnomocnik występujący w zastępstwie Skarbu Państwa nie posiadał odpowiednich uprawnień, a legitymacja radcy Prokuraturii „poświadcza nieprawdę” nie znajdują bowiem potwierdzenia w orzeczeniach wskazanych jako podstawa wniesionej skargi.

3. W zażaleniu z 5 października 2020 r. (data nadania) skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału z 22 września 2020 r., wnosząc o jego uchylenie oraz o nadanie biegu skardze konstytucyjnej. Zdaniem skarżącego za nieuzasadnioną i pozbawioną podstaw formalnych należy uznać odmowę rozpoznania skargi na tej podstawie, że wskazał on dwa odrębne rozstrzygnięcia stanowiące orzeczenia ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Jego zdaniem domaganie się złożenia przez stronę innych orzeczeń (wydanych w toku postępowania) nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy, ponieważ art. 53 ust. 2 u.o.t.p.TK nie nakłada na stronę obowiązku złożenia odpisów potwierdzonych za zgodność z oryginałem wszystkich orzeczeń wydanych w toku postępowania, ale jedynie określa obowiązek złożenia ostatniego z orzeczeń posiadającego status „ostatecznego” w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Skarżący podtrzymuje również zarzut, że „zaskarżona norma prawna – art. 804 k.p.c. – była podstawą wydanego orzeczenia”, albowiem na jej podstawie zarówno sądy pierwszej jak i drugiej instancji ustaliły, czy czynności podjęte przez pozwanego były zgodne z prawem. Wskazał również, że nieuzasadniony jest pogląd wyrażony w zakwestionowanym postanowieniu, iż możliwe jest zaskarżenie wyłącznie przepisów, jakie zostały bezpośrednio użyte w ostatecznym orzeczeniu. Jego zdaniem przedmiotem skargi konstytucyjnej może być „nie tylko przepis wskazany w *petitum* rozstrzygnięcia, czy w jego uzasadnieniu, ale także te regulacje, które znajdują zastosowanie przy rozstrzyganiu sprawy, mając bezpośredni wpływ na ukształtowanie osnowy sentencji” (s. 6 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skarżący nie odniósł się do głównej podstawy odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jaką było nieuprawdopodobnienie, że – w wyniku wydania orzeczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji – doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych. Skarżący wskazał natomiast, że Trybunał odmówił nadania biegu skardze konstytucyjnej ponieważ „niedopuszczalne jest łączenie w jedną skargę konstytucyjną dwóch odrębnych stanów faktycznych procedowanych odrębnymi postępowaniami i zakończonych odrębnymi orzeczeniami”. W konsekwencji doprowadziło to – zdaniem skarżącego – do uznania przez Trybunał, że nie doszło do określenia ostatecznego orzeczenia stanowiącego podstawę złożenia skargi. Trybunał przypomina, że skarżący nie określił, który z zakwestionowanych w skardze przepisów i w jakim zakresie był podstawą prawną wskazanych przez niego orzeczeń. Nie wyjaśnił również, w którym z orzeczeń doszło do naruszenia jego wolności i praw wskazanych w skardze. W związku z tym Trybunał stwierdził, że skarżący nie uprawdopodobnił, iż w sprawie, której dotyczy wniesiona do Trybunału skarga – w wyniku wydania orzeczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji – doszło do naruszenia jego wolności lub praw konstytucyjnych. To właśnie powyższa okoliczność przesądziła o odmowie nadania skardze dalszego biegu, a nie – jak twierdzi skarżący – brak określenia ostatecznego orzeczenia stanowiącego podstawę złożenia skargi.

4. Skarżący odniósł się natomiast do nieusunięcia jednego z braków formalnych skargi jakim było nieprzesłanie odpisu albo kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 22 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]). Nie można zgodzić się z argumentacją skarżącego, że art. 53 ust. 2 u.o.t.p.TK określa jedynie obowiązek złożenia ostatecznego z orzeczeń posiadającego status „ostatecznego” w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, a domaganie się złożenia innych orzeczeń (wydanych w toku postępowania) nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy. Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 53 ust. 2 u.o.t.p.TK do skargi konstytucyjnej dołącza się wyrok, decyzję lub inne rozstrzygnięcie wydane na podstawie przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia zgodności z Konstytucją (pkt 1) oraz wyroki, decyzje lub inne rozstrzygnięcia potwierdzające wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK (pkt 2). Z treści tego przepisu wynika, że skarżący jest zobowiązany do doręczenia nie tylko orzeczeń ostatecznych w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, ale także rozstrzygnięć, które potwierdzają wyczerpanie przysługującej mu drogi prawnej. Wynika to z tego, że nie zawsze

rozstrzygnięcie, które potwierdza wyczerpanie drogi prawnej, musi być jednocześnie orzeczeniem ostatecznym w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W tym miejscu Trybunał zwraca uwagę na pewną niekonsekwencję w argumentacji skarżącego, który stwierdza, że nie widzi potrzeby w doręczaniu orzeczeń wydanych na wcześniejszych etapach postępowania, po czym domaga się badania przez Trybunał przepisów, które nie zostały bezpośrednio wskazane w orzeczeniu kończącym postępowanie, a mogły mieć zastosowanie w jego sprawie.

5. Twierdzenia skarżącego, że art. 804 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) był podstawą wydania wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 18 października 2018 r. (sygn. akt [...]), ponieważ w uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, iż zakaz określony w art. 804 k.p.c. nie dotyczy organów sądowych badających skargę na czynności komornika złożoną w toku postępowania egzekucyjnego, nie znajdują potwierdzenia w treści wskazanego orzeczenia.

6. Trybunał stwierdził również, że skarżący nie odniósł się do zarzutu nieuprawdopodobnienia, iż w zakresie, w jakim przedmiotem skargi uczynił art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.) i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1265, ze zm.) doszło do naruszenia jego wolności i praw konstytucyjnych.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.